

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

07 יוני 2021

כ"ז סיון תשפ"א

תשובות והבהרות לשאלות ובקשות במסגרת פניה ליזמים להגשת תכניות מקדימות לדו-

שימוש באנרגיות מתחדשות בשטחים חקלאיים

שימו לב כי :

1. מסמכי הפנייה עודכנו בהתאם לתשובות – אנא הסתכלו עם המסמך המעודכן
2. ניתנה הארכה בהגשה ל - 21.07.21
3. שאלון נלווה למחקר (אקסל) עודכן אנא מלאו את האקסל המעודכן
4. וובינר שני בוטל אך יהיה עוד סבב של שאלות ותשובות
5. לא נדרש מפת מודד, וסקר חיבור בשלב ההגשה (ראו עדכון בגוף הפנייה, ונספח ו')
6. מצ"ב בסוף המסמך פרוטוקול ועדת משנה של רמ"י מה 03/06/21 בנושא אגרו-וולטאי

מס	סיווג	שאלה	תשובה
1	סיווג	כמה הערות לאור ההחלטה ששטחי הפיילוט יכללו במכסת השטח המרבי המותר למערכות פוטו וולטאיות: 1. פרויקטים בדי שימוש הוחרגו עד היום ממסגרת זו, בהנחה שרוצים לעודד ככל האפשר שימוש דואלי אין הגיון להטיל מגבלות בתחום 2. פרויקט חלוץ מטבעו טומן סיכונים רבים וכשמו כן הוא. ראוי לעודד את היזמים למרות הסיכון ניסויים. המגבלה המוצעת אינה תומכת בכך	מטרת הפיילוט היא לבחון את ישימות האגרו – וולטאי ובאיזה תנאים. מאחר ומדובר בפיילוט בלבד אך בעסקה לכ- 25 שנה, העסקה תעשה רק לשוב אשר נתונה לו מכסת סולארי ותבוא במניין מכסה זו בכדי שכלל שהפיילוט לא יצלח או לא יהיה שימוש חקלאי, יהיה ניתן להסדיר את המתקן כמיזם קרקעי. ככל שהפיילוט יצליח ותקבע מדיניות מתאימה לאגרו - וולטאי, היא שתחול גם על מיזמים אלה. מיזמי הפיילוט לא יספרו כלל למכסת התעסוקה של הישוב, כמו כן לא תידרש השבת קרקע עודפת / זמנית. רצ"ב תנאי עריכת העסקה מול רמ"י.
2	קרקע	3. מערכת משולבת אנרגיה וחקלאות כמעט בהכרח מוותרת על יעילות מכסימלית בייצור אנרגיה- כלומר היזמים בהצעה זו אף "נענשים" על יוזמתם ומוותרים על חלק מכושר הייצור האופציונלי שלהם. 4. מערכת אגרו וולטאית יקרה יותר ממערכת קונבנציונלית, גם בנתון זה ראוי להתחשב כאשר קובעים את הכללים	הנושא צפוי להילקח בחשבון במסגרת השיקול האסדרתי שיינתן על ידי רשות החשמל כחלק מההכרה בתועלת השימוש הדואלי.
3	תכנון	5. יש מקום לחשיבה נוספת על ההחלטה להחריג את אזור המרכז מהשתתפות בקול הקורא. במקרה ייחודי זה יש מקום לאפשר פרויקטים באזור המרכז הן כדי לקרב את אתרי הייצור לאתרי הצריכה ובעיקר בכדי לשמר ריאות ירוקות באזור המרכז.	אזור המרכז לא הוחרג - ניתן להגיש בו הצעות אך יש להציג את בדיקת הישימות התכנונית.
4	קרקע ותכנון	בהתייחס לסעיף 2.4 לפניה, המשמעות היא מימוש: (א) בשטחים ביעודים מסוג מבני משק/מתקנים הנדסיים שמסיבה כלשהיא מומשו עליהם גידולים חקלאיים;	בדיקת הישימות התכנונית שתתלוו להצעה לפניה זו, מטרתה להבין איזו תוכנית חלה/אם חלה ומה ההנחיות שלה על השטח המיועד לניסוי האגרו וולטאי, על מנת לוודא שאין מניעה תכנונית לקידום הניסוי. בנוסף, בימים אלו מקודמים הליכים על ידי משרדי הממשלה הרלוונטיים לעיגון סטטוטורי

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		(ב) בשטחים חקלאיים שכבר אושרה בהם תכנית לשינוי יעוד למערכות סולאריות קרקעיות (כחלק מקידום פרויקט סולארי קרקעי); (ג) באזורים חקלאיים בהם חלה תכנית מיוחדת שמאפשרת את מימוש המתקנים (כמו למשל בשטחי מו"פים אזוריים). שאלותי הן- 1. האם זו אכן הכוונה של מנסחי הפניה? 2. הציפייה הייתה שהצוות הבין משרדי יקדם הליך כלשהוא מול מנהל התכנון שיאפשר הוצאת היתרים בשטחים שיבחרו במסגרת הפניה גם אם נכון להיום הם מוגדרים כשטחים חקלאיים בלבד. האם יש פעילות כזו? האם היא רלבנטית לפניה או לשלבים מתקדמים יותר בפיתוח התחום?	בתמ"א של כל הניסויים הרלוונטיים לפניה זו ובתנאי שיש להם ישימות תכנונית. מכוחה של תוכנית זו יתאפשר לקבל התרי בנייה בכפוף להנחיות אותה תוכנית. הכנה התמ"א הזו החלה במקביל, וגיבושה הסופי יהיה לאחר קבלת כל ההצעות לניסויים, בדיקת הישימות התכנונית "והקו הכחול" של הניסויים המוצעים.
5	כללי	מעוניין להציג את המערכת ההיברידית לייצור מים חמים וחשמל וטיפול במים אפורים באידי להשקיה	אם מדובר במערכת אגרו וולטאית בה מייצרים אנרגיה סולארית מעל גידול חקלאי - ניתן להגיש גם הצעה כזו. אם מדובר בכל תהליך אחר שלא כולל ייצור אנרגיה מתחדשת מעל גידולים חקלאיים הפניה הזו לא רלוונטית.
6	קרקע	איך להתמודד מול הגבלות שימוש בקרקע של ממ"י וכו' בכל הנוגע לדו שימוש של פרויקט כזה?	ראו תשובה בסעיף 1 בטבלה.
7	מחקר	1. האם הגשה לפניה המקדימה היא תנאי הכרחי להגשה לקול הקורא? 2. מהי המסגרת התקציבית הצפויה - מכל אחד מהמשרדים?	כן, נדרש להגיש הצעה לפניה זו על מנת שחוקר יוכל להגיש הצעה לקול הקורא של משרד החקלאות.
8	מחקר	1. האם רלוונטי לבעלי משקים או רק התאגדות של חקלאיים? 2. האם יש שטח מינימלי?	תקציב עבור מחקרים נתון לשיקול המדענית הראשית של משרד החקלאות בעת פרסום הקול הקורא. תקציב למחקר ספציפי, סבירותו והתאמתו לתכנית המחקר יישקל על ידי ועדות השיפוט. פרויקטים שיקבלו אישור המדען הראשי יקבלו תעריף שייקבע על ידי רשות החשמל.
9	מחקר	אני חקלאי ונוטע אבוקדו כ 10 דונם...מה הסטטוס שלי להקמת מיזם זה?	פניה צריכה להיות מוגשת ע"י אגודת הישוב בשטחי משבצת הקבע. יש להקפיד להגיש הצעה למחקר מלווה על אותו השטח שבהצעה לניסוי, בהתאם לכל תנאי הפניה. המחקר יעשה רק על מטע מניב.
10	כללי	1. האם רלוונטי לבעלי משקים או רק התאגדות של חקלאיים?	ראו תשובה לשאלה 9 וכן ניתן להגיש על הצעה על קרקע פרטית.
11	כללי	2. האם יש שטח מינימלי?	אין מגבלת שטח מינימלי. יש מגבלה של 15 דונם לגידול הנבחן בניסוי ויש מגבלה כוללת של 1,000 דונם לכלל הבקשות. יש להסביר בהצעת המחקר את אמינות המחקר גם בשטח קטן יותר.
12	קרקע	3. האם ניתן להקים בחלקות ב או א?	המיקום יוכל להיות בבקשה של האגודה בתחום משבצת חקלאית בחלקה ב ובחלקה ג או בבקשה של בעל משק בחלקת המגורים בלבד לפי כללי החלטות המועצה. המיקום יהיה בכפוף לבדיקת ישימות תכנונית.
13	מחקר	האם כל פרויקט יהיה חייב מכון מחקר מוכר כשותף?	כן, כל פרויקט חייב לפחות חוקר מלווה אחד, שמועסק במשרה במוסד מחקר מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה או מוסד שקיבל היתר או רישיון לפי חוק להשכלה גבוהה תשי"ח 1958, מכוני מחקר ממשלתיים ובתי חולים (חברה ממשלתית או יחידה ממשלתית), מועצות אזוריות/מקומיות (או חברות כלכליות שבבעלותן המלאה והמנהלות מו"פ), וכן

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
			תאגיד של יישובים או מו"פים חקלאיים שבתחום המועצה האזורית/מקומית הרלוונטית, (המנהלות מו"פ).
14	קרקע	1) הגבלות רמי לפיילוטום - האם כל ההגבלות יחולו כמו קרקעי? מכסת 250 דונם לישוב, 125 לשטחים זמניים, ו10% מכסת תעסוקה?	ראו תשובה לשאלה 1.
15	מחקר	2) מה בנוגע למטעים? סיכוי נמוך מאוד שיזמים יעשו על מטעים (בוודאי בוגרים) כי לעשות שדה סולארי של 15 דונם זה משהו שייקח הרבה כסף על המסביב, במיוחד בתעריף נמוך.	אין מגבלה על גודל המטע אלא על גודל המתקן הסולארי בלבד. גודל השדה הסולארי יכול להיות קטן יותר. מטעים צריכים להיות מטעים מניבים.
16	מחקר	גד"ש האם ניתן להגיש הצעה על שטח גדול המחולק לחלקות של 15 דונם?	כן, שטח המתקן הכולל יהיה בהתאם למפורט בתכנית המחקר ולא יעלה על 15 דונם לצורך ניסוי בגידול / זן אחד (לא כולל חלקות ביקורת).
17	כללי	3. הקלות רמ"י a. לא ניתן כלל הקלות בנוגע למדיניות התכנון. b. ניתן לטעון שישנם יישובים שלא מיצו את מכסת ה-250, ה-125, והמכסת תעסוקה, אך האמת היא שישוברים שלא מיצו מכסה זו לרוב אינם יכולים למצות את המכסה עקב מדיניות התכנון. (מחוז מרכז, רגישויות נופיות, מכסת תעסוקה, וכו'). c. לכן, המחשבה שיהיו הרבה פיילוטום אגרי אצל יישובים שלא מיצו את המכסה הקיימת היא בגדר אשליה שתאט מאוד את תהליך בחינת הגידולים\מיקומים\טכנולוגיות השונות.	ראו תשובות לשאלות 1+3 + 4.
18	מחקר	1. מאיפה המימון? 2. כמה אחוז מהפרויקט ממומן על ידי הממשלה?	ההכנסות מהמתקן האגרו וולטאי יסתמכו על תעריף לייצור חשמל שתקבע רשות החשמל. המימון למחקר המלווה ינתן מקול קורא ייעודי של משרד החקלאות.
19	מחקר	1. האם יש מגבלת שימוש בשטח? 2. האם יש מגבלת גידולים?	השימוש בשטח צריך להישמר כשימוש חקלאי. אין מגבלה על בחירת הגידולים. בחירת הגידולים נתונה לשיקולו של המציע וצריכה לשרת את מטרות הפניה.
20	תכנון	מה יהיה המסלול הסטטוטורי בו נדרש לקדם את המתקן- האם בתכנית (תב"ע) נקודתית או בהיתר?	ההצעות שיוגשו יקודמו בהליך תכנוני לתמ"א מפורטת למו"פ אגרו וולטאי שיקודם על ידי משרדי הממשלה בשיתוף בעלי העניין בהתאם לשימויות התכנונית ולקו הכחול שיועבר על ידי המציעים. בהמשך לאישור התמ"א המציעים יגישו בקשות להיתרי בנייה להקמת המתקנים למטרת הניסוי והמחקר, מכוחה של התמ"א המפורטת שתאושר.
21	תכנון	האם ההחלטה הנ"ל היא גורפת או שהנושא תלוי ביעוד הקרקע בו נמצא השדה המוצע לקירו?	ככל והניסוי נמצא באזור שיש לו ישימות תכנונית אין מניעה מקידומו בהיבט התכנוני.
22	תכנון	אם ישנה תלות נשמח להבין היכן ניתן לקדם מתקנים אלה במתכונת של היתר ללא צורך בתכנית	ראו תשובה לשאלה 20
23	מחקר	מה הקריטריונים לחוקרים בהתאם לסעיף 2.7- על החוקר לעמוד בקריטריונים הרשומים בנהלי הקרן המרכזית של המדען ראשי משרד החקלאות.	ראו פירוט בתשובה לשאלה 13

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
24	קרקע	אין מתן הקלה ביחס למכסת תעסוקה, מגבלת 250 דונם, מגבלת 125 דונם (החזרת שטחים עודפים), אזי הפוטנציאל בפועל לאיתור שטחים פוטנציאליים מאוד נמוך. לפיכך עולה צורך בהקלה או החרטה בנושאים אלו ביחס למתקני אגריוולטאי הן בפיילוטים עצמם והן באסדרה העתידית.	ראו תשובה בסעיף 1 בטבלה.
25	תכנון	אנו סבורים כי ללא מתן הקלות בנושאים התכנוניים (צמידות דופן, נצפות, רגישות אקולוגית וכו') היקפי התכניות לפיילוט שתאושרנה תהיינה מועטות ו/או שיידרש זמן רב ומשאבים רבים שאינם מצדיקים השקעה כה גבוהה בהליכי התכנון עבור חטיבות קרקע כה קטנות	ראו תשובות לשאלות 3+4. במסגרת הליכי קידום התמ"א למו"פ אגרו וולטאי כאמור, הנושאים הנזכרים בשאלה יובאו בפני ועדת העורכים של התמ"א ויילקחו בחשבון.
26	רשות החשמל	תעריף מכירת החשמל - התעריף הקיים אשר הוצע לפרויקט במעלה גלבוע – 18.18 אג' לקוט"ש – אינו מאפשר להביא את ה- best practice של אגריוולטאי. תעריף זה נולד תחת כשל רגולטורי כשברשות החשמל הניחו שהמודל הכלכלי עבור מאגרי מים זהה למודל הכלכלי של אגריוולטאי כיוון ששניהם מהווים דו-שימוש. בפועל, עלויות PV על מאגרי מים אינן רחוקות מעלויות PV קרקעי, בזמן שהעלויות של אגריוולטאי (הקמה ותפעול) גבוהות ב-40-50% משדה קרקעי עקב הקונסטרוקציה המוגבהת לרוב, ופתרונות טכנולוגיים חדשניים בתחום.	ראו תשובה לשאלה 2
27	רשות החשמל תכנון קרקע	צפוי שעלות ההשקעה ועלות התחזוקה של המתקנים האגרי – וולטאיים תהיה יקרה יותר מאשר מתקנים קרקעיים. על אף זאת, אין כיום מידע בנושאים רגולטוריים הקשורים באגרי - וולטאי: א. לא נקבעו כללי רשות מקרקעי ישראל להקצאת קרקע ושוי עסקה. ב. מה יהיה תעריף החשמל ואסדרות רשות החשמל בכל הנוגע לחיבור לרשת. ג. עלות ארנונה. ד. היטל השבחה. ה. הליכי תכנון סטטוטורי. ו. אולי גם הרחבת פטור מהיתרי בנייה.	א. ראו תשובה 1 ב. ראו תשובה 2 ג. יקבע על פי כל דין ד. יקבע על פי כל דין ה. ראו סעיף 20 ו. ככל ואין תמ"א מאושרת לא ניתן לקדם פטור מהיתרי בנייה.
28	תכנון וקרקע	לדעתנו על הקול הקורא שמטרתו הינה מחקרית ולא מסחרית להקל על איתור מגרשים והכנת תיקים להגשה, אבל בפועל יש הכבדה שתחייב השקעת סכומי כסף משמעותיים לכל הגשה, ללא תוחלת כלכלית באופק.	בדיקת ישימות תכנונית – הינה תנאי לקידום הניסוי. מדובר על בדיקה ראשונית של תחולת תוכניות ובדיקתן באזור הבקשה לניסוי ולא על הכנת תכנית מפורטת או על תסקיר השפעה על הסביבה – מדובר בדרישה סבירה ומאוזנת שתיתן גם למבקש הניסוי להבין את הסטטוס התכנוני שלו ולבסס את היתכנות המיזם. ראו הדגשים לבדיקות הישימות בנספח ו'
29	כללי	איו"ש - יש להבהיר האם הקול הקורא חל גם על שטחי איו"ש ובכלל זה בקעת הירדן ובמידה שכן מה תהא הרגולציה התכנונית/רישוי, זכויות במקרקעין וכיצד ועל ידי מי ייעשה שיפוט הקול הקורא	מבחינה תכנונית לא חל בשטחי יו"ש – תידרש אסדרה פרטנית. וכן בנוסף, במידה וקמ"ט חשמל יאמץ את אסדרת רשות החשמל הרלוונטית היא תוכל לחול גם בשטחי יו"ש.

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
30	קרקע	מחוזות מרכז ותל אביב – אנו מציעים לפתוח את האפשרות להצבת פאנלים בדו שימוש גם במחוזות מרכז ותל אביב. האם באמת כוונת המדענים למנוע מחקר במחוזות אלו? אין מקום לסימטריה בין מתקנים שנאסרו בחד שימוש בגודל עד 750 דונם, לבין פאנלים בדו שימוש בגודל עד 15 דונם.	ראו תשובה לשאלה מספר 3
31	תכנון	במקום הדרישה להגשת מפת מודד מוסמך המעודכנת לשנה האחרונה מוצע לאפשר את הצגת המיקום על גבי מפה כגון המפות באתר GOVMAP. את מפת המודד המעודכנת מוצע לחייב רק לאתרים שאושרו על ידי המדענים.	אישור האתרים על ידי הועדה יתייחס גם לרמת הישימות התכנונית. על מנת לדייק את מיקום הבקשה ולקדם את תחום האתר המוצע בהליכי תכנון התמ"א יש למלא אחר הדרישה המפורטת בסעיף 2.2 בפניה המעודכנת לקבלת הצעות.
32	קרקע	סעיף 4.9 – מבוקש שהכללים לאישור עסקה עם רמ"י יפורסמו כבר עתה, לפני הגשת הצעות. אי אפשר להותיר את היזמים באי ודאות בתחום קריטי שמשפיע הן על המודל הפיננסי, הן על לוח הזמנים למימוש וגם על הסיכון/סיכוי לאשר עסקה בקרקע ספציפית.	תשובה לשאלה מספר 1 נותנת מענה בנושא רמ"י, יש לציין שרמ"י שותפים ומקדמים את נושא הקצאת הקרקעות לניסויים. רצ"ב תנאי עריכת העסקה מול רמ"י.
33	קרקע	סעיף 5.1 (3) הקביעה שמתקני החלוץ יהיו בתוך מכסת המשבצת, תנפה חלק משמעותי מהפוטנציאל באזורים עם חקלאות מתקדמת שקיבלו עדיפות בתמ"א (1 נפת באר שבע, נפת גולן, עוטף עזה) ובהם אושרו היקף ניכר של תכניות למתקני PV. לכן אנו מציעים שמתקני החלוץ יהיו מעל מכסת רמ"י למתקני PV	ראו תשובה לשאלה מספר 1.
34	תכנון	ס"ק 5 בנספח ו – 'יש להבהיר כי המידע על רשימת מתקנים סולאריים במשבצת יישוב יחייב רק מתקנים קרקעיים בחד שימוש ולא תכלול מתקנים כגון: על גגות (פרטיים וציבוריים), מאגרים, מטמנות, השטח החקלאי בנחלה א, חניונים ועוד.	ראו תיקון נספח ו' בפניה המעודכנת
35	קרקע	סעיף + 5.6 ס"ק 4 בנספח ו – 'החייב שמיקום מתקני החלוץ יהיה רק בשטחי קבע של משבצות חקלאיות גורע שטחים רבים להם פוטנציאל מחקרי מצוין. מוצע לאפשר הגשת הצעות גם לשטחים שאינם משבצת קבע כמו (לא רשימה סגורה): שטחים זמניים, חוות חקלאיות, אתרי מו"פ חקלאיים, שטחים חכורים אחרים ועוד.	ראו תשובה לשאלה מספר 1. ניתן להגיש הצעות גם על אתרי מו"פ של משרד החקלאות ובקרקעות פרטיות.
36	תכנון	סעיף 2.5 וסעיפים נוספים – מוצע לבטל הדרישה להציג סקר חיבור לרשת. מתקני החלוץ הינם קטנים והכנת סקר אורכת מעל חודשיים בחברת החשמל, עלותה יקרה והיא אינה מבטיחה חיבור לרשת. תשומת ליבכם כי אפילו למתקנים קרקעיים בחד שימוש של 250 דונם, בוטלה	לא נדרש להציג סקר חיבור.

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		הדרישה להכנת סקר לצורך ההליך הסטטוטורי.	
37	תכנון	ס"ק 2 ד' בנספח ו – 'הצגת רשת החשמל המקומית לחיבור המתקן אינה מעשית כי לא ברור לאן המתקן יחובר. בנוסף הפרוצדורה לקבלת מיקום רשת החשמל האזורית מחייבת הגשת שכבות GIS לחברת החשמל, חתימה על הסכם סודיות ובלעדיות, ואלו פעולות שבשלב הלא ודאי של הכנת ההצעה לא נכון להטיל על היזם.	הכוונה היא להראות אפשרויות חיבור על בסיס מידע קיים ככל וקיים.
38	תכנון	הצעתנו שבחינת רשת החשמל תיעשה לאחר זכייה בקול הקורא ולאחר שרשות החשמל, בגלל השלב המחקרי, תקבע כללים מקלים שיוזילו את עלות הסקר ויקצרו את משך הזמן לעריכתו.	מקובל – אין חיוב להציג סקר חיבור בשלב ההגשה. הרגולציה של חיבור המתקנים שיבשילו תהיה בהתאם לקבוע באמות המידה של רשות החשמל.
39	תכנון	בקול הקורא הוטמעו דרישות תכנוניות מחמירות שמתאימות למתקנים קרקעיים גדולים ולא למתקנים קטנים בדו שימוש עד 15 דונם, שבנסיבות מסוימות יכולות להיות גם 1 דונם או פחות. אנו מציעים שהבחינה התכנונית תעשה לאחר החלטת המדענים. בנספח ו' ס"ק א-ג נדרשת בחינת היתכנות המיקום בפורמט תמ"א 1 המתאים למתקנים גדולים ולא לשלב המחקרי. ממילא בעת עריכת תמ"א למתקנים שהוכרו ע"י המדענים תהיה גריעת אתרים טבעית	ראו תשובות בעניין זה לשאלות 3 + 4 + 25 + 28 + 31 + 34 + 37 + 43 ראו דגשים בנספח ו'
40	תכנון	הדרישה לניתוח שימושי קרקע, ייעודי קרקע (במלואם) אינה סבירה לשלב הגשת הצעה מחקרית ולשטחים הקטנים של מתקני החלוץ, כי במקום שהיזם ימקד את הקשב לטכנולוגיה ולחקלאות הוא נדרש להסיט משאבים לעולם אחר לחלוטין	יש לעשות ניתוח שימושי קרקע ברמת ישימות תכנונית – ככל ואין עמידה בישימות תכנונית לא ניתן יהיה לקדם את הניסוי.
41	תכנון	נספח ו' ס"ק 3 – מוצע לבטל את הדרישה לציין את שם התכנית שמכוחה ניתן להוציא היתר בנייה. לחלק הארי של המגרשים שיוצעו לקול הקורא תידרש תכנית וכוונת מנהל התכנון שהוצהרה פומבית(באופן לא מחייב) היא להכין תמ"א לכל מתקני החלוץ. הואיל וצפויים מצבים נדירים של מגרשים שלהם כבר כיום ניתן להוציא היתר בנייה לאגרי - וולטאי, מוצע שבמקום ההצהרה לעיל, יירשם סעיף למילוי אופציונלי אם לדעת היזם נדרשת תכנית קודם למתן היתר וזאת מבלי להיכנס לפלפולים משפטיים אם ניתן לקבל היתר במצב התכנוני הנוכחי.	ראו תשובה לשאלה מספר 4
42	תכנון	סעיף(3.6 תמ"א) 1 אינו תפור למתקני אגרי – וולטאי.	ראו הדגשים בנספח ו'
43	תכנון	מוצע לבטל את החיוב בניתוח המיקום בפורמט תמ"א 1 כי משמעותו בחינת חלופות היא מעין מסמך נופי סביבתי,	ראו הדגשים בנספח ו'

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		מטלה יקרה וממושכת שלא מתיישבת עם הזמן הקצר להגשת ההצעות.	
44	מחקר	יש להבהיר האם זהות צוות המחקר והחוקר המלווה נקבעים ע"י היזם או שהם נבחרים על ידי משרד החקלאות.	זהות צוות המחקר והחוקר המלווה נקבעים ע"י היזם. על החוקר המלווה להיות משייך למוסד מחקר. ראו תשובה לשאלה 13
45	מחקר	האם האגרונום מטעם גוף המחקר יכול להיחשב כאגרונום המועסק על היזם לפרויקט?	במקרים מיוחדים ובשטחי מחקר קטנים בהם תוגש בקשה שהחוקר יהיה גם האגרונום המלווה, בידי הוועדה אפשרות לשקול ולאשר זאת.
46	מחקר	סעיף - 2.3 לא סביר להעסיק אגרונום המתמחה בסוג הגידול הספציפי ל 5-שנים. במידה ומגישים 10 הצעות על 10 סוגי גידולים שונים, המשמעות היא העסקת 10 אגרונומים שונים ל 5-שנים!	מוצע לתקן את סעיף 2.3 כך: היזם יעסיק אגרונום מלווה מטעמו לפרויקט למשך 5 שנים. מטרת העסקת האגרונום הוא לוודא את המשך קיומה של החקלאות באופן מיטבי תחת המתקן הפוטו וולטאי.
47	מחקר	האם גוף מחקר (מו"פ) זכאי לכמה מענקי מחקר? האם יקבל מענק עבור כל פרויקט, עבור כל שת"פ עם חברה, עבור כל סוג של גידול?	מדובר בהצעת מחקר ולכן היא איננה תלויה במספר החלקות אלא לפי ניסוח הצעת מחקר. כך שמספר חלקות יכולות להיכנס להצעת מחקר אחת וייתכן מחקר ע"י אותו חוקר באותה חלקה. כאשר התקציב פרופורציונאלי למחקר ספציפי.
48	מחקר	אנו מבקשים הארכת לו"ז להגשת ההצעות לתחילת חודש ספטמבר, הן בגלל המצב בדרום ובמרכז שדחה מספר רב של פגישות והן בגלל לוח הזמנים הקצר ממילא למילוי הדרישות.	תינתן הארכה של שבוע עד לתאריך ה - 21.7.2021
49	כללי	סעיף – 2.10 הדרישה שהמחקר יתחיל 12 חודש מאישור ועדת המכרזים למחקר של משרד החקלאות אינה סבירה. בהערכה אופטימית לוח הזמנים לאחר אישור ועדת המכרזים יהיה כשנתיים לפחות ובהם תכנון סטטוטורי (שנה – שנה וחצי), עסקה עם רמ"י (4-6 חודשים), היתר בנייה (6 חודשים), רכש ציוד (מספר חודשים) הקמה (מספר חודשים) חלק מהפעילויות במקביל ולכן קיזזנו לשנתיים.	הלו"ז יישאר כפי שהוא. במידה ונדרשת הארכה למחקרים היא תינתן בהמשך.
50	מחקר	מוצע לקבוע אבן דרך לאחר הגשת ההצעות, לפיה מגרשים והצעות שיעברו את המיון הראשוני יהיו מחויבים בהשלמת מידע.	בנושא תכנון – ראו תשובה לשאלה 3, 4, 36 בנושא מחקר – נדרשת הצעת מחקר מפורטת ככל הניתן בשלב זה
51	רשות חשמל	תעריף למכירת חשמל במסגרת קול קורא פיילוט אגרו פי וי. עלות הקמה לפיילוט אגרו פי וי כולל מימון מחקר יקרה יותר משמעותית מהקמה של מתקן פוטוולטאי רגיל על גג או קרקע או מאגר. כדי לאפשר ליזמים וכל בעלי העניין לקיים פיילוטים במסגרת כלכלית סבירה האם ניתן: א. לקבל תעריף אחיד למכירת חשמל במסגרת הקול הקורא של כ 30 אג לקווס"ש לכל הפיילוטים שיאושרו? ב. לקבל תעריף אחיד למכירת חשמל במסגרת הקול הקורא של כ 45 אג	א. ראו תשובה שאלה 2 ב. ראו תשובה שאלה 2 ג. על המתקנים שיבשילו לכדי מימוש יחולו הכללים הרלוונטיים באמות המידה של רשות החשמל. ד. ראו תשובה לשאלה 2

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		<p>לקוו"ט לפיילוטס קטנים בחוות מו"פ ? (בהנחה שהפרויקט יפורק אחרי 3 עד 5 שנים) ג. האם בקרקעות חקלאות מושב / קיבוץ / פרטי ניתן להשתמש בחיבור חשמל קיים לצריכה עצמית? ד. האם בקרקעות חקלאות מושב / קיבוץ / פרטי ניתן להשתמש בחיבור חשמל קיים בהסדרה תעריפית שיש להם לחיבור עד 200 קווט ב תעריף 45 אג</p>	
52	רשות החשמל	<p>מה קורה עם המתקנים הסולריים בפיילוט בסיום המחקר אחרי 3 או 5 שנים? א. באותם מקרים שהניסוי הצליח ויש התכנות לדו שימוש? ב. מה יהיה קריטריון ההצלחה? האם הפרויקט יוכל להמשיך ל 20 שנה? ג. מה קורה במקרים שהניסוי לא הצליח?</p>	<p>א. המתקנים ימשיכו ויפעלו מעבר לתקופת המחקר בהתאם לאסדרה של רשות החשמל ב. קריטריון ההצלחה הינה יצירת פרוטוקול לקיום חקלאות מיטבית בשילוב ייצור אנרגיה סולארית ג. יפעלו עליו התנאים המופעים בתשובה לשאלה 1</p>
53	רשות החשמל	<p>האם ניתן לקבל לכל הפרויקטים שיאושרו במסגרת הקול הקורא פטור מהיטל השבחה (בדומה לדו שימוש מקובל למתקנים על מאגרי מים), קיצור תהליך להיתר בניה, פטור מתשלום למנהל, פטור מארנונה?</p>	<p>ראו פירוט לעניין המסלול הסטטוטורי וההיתרים בתשובה לשאלה 20. נושא היטלי השבחה וארנונה יהיו על פי חוק</p>
54	מחקר	<p>ברוב השטחים החקלאיים מקובל להשתמש באותה חלקת קרקע ליותר מסוג גידול אחד במחזוריות מסוימת. האגרונמים מטעם משרד החקלאות, אתם אנו מתכננים את הניסוי, ממליצים לקיים במסגרת הקול הקורא ניסוי בחלקת קרקע לגידול מסוים בעונה ראשונה ובהמשך בהתאם למקובל באזור להחליף בעונה הבאה לגידול אחר בהתאם לפרקטיקה המקובלת ולמחזור הגידולים המקובל באותו מקום. (לדוגמא: תפוח אדמה, גזר, בטטה, תפוח אדמה גזר, בטטה). האם מקובל? היתרון בהצמדות לפרקטיקה המקובלת הזו תאפשר בתקופת הניסוי לדמות את ההשפעות ההדדיות של חקלאות וסולארי כפי שהן יתקיימו במציאות ותאפשר מידע על השפעות הסולארי על מספר גידולים שבאותו מחזור</p>	<p>כן, ככל שהגידול נשמר אין בעיה להחליף את הגידולים בין העונות. חשוב ששאלת המחקר ותוכנית הניסויים תתאים להחלפת הגידולים המוצעת. כמו כן, חשוב למצות את עונת הגידול (כלומר להגיע עד קטיף על מנת למדוד יבול).</p>
55	רשות החשמל	<p>1. באיזו אסדרה אמור המתקן להיות מחובר לרשת? 2. מה התעריף שיקבלו המתקנים החלוצים על ייצור החשמל?</p>	<p>1+2. רשות החשמל צפויה לתת מעטפת אסדרתית שתיתן מענה למתקנים אלו, במסגרתו ייקבע התעריף.</p>
56	כללי	<p>1. הסבר מפורט יותר על שני השלבים - מצד אחד רשום שעל ההצעה לכלול גם הצעת מחקר, ומצד שני רשום שההיבט המחקרי הוא שלב שני שיפורסם לאחר קבלת הצעות לפי הפניה למתקני חלוץ שבעניינינו. 2. סעיף 2.3 – איש קשר עם משרד האנרגיה לא צריך להיות האגרונום,</p>	<p>1. בשלב הראשון ישפטו הצעות הן בגין ישימות תכנונית והן בהיבט המחקרי. בשלב שני תוגש הצעת מחקר מפורטת לקול קורא ייעודי של משרד החקלאות. 2. איש קשר מול המשרדים יהיה נציג היזם. האגרונום יידרש לתת מענה בנושאים חקלאיים באמצעות או בשיתוף היזם.</p>

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		אלא איש צוות מתחום החשמל. האם ניתן לשנות?	
57	מחקר	סעיף 2.11 – "שטחים החורגים מהנדרש להיקף תוכנית המחקר יגרעו נקודות מניקוד ההצעה" מה הקריטריונים? על פי מה ייקבע אם שטח חורג מהנדרש?	גודל השטח המוצע למחקר צריך להיות בהלימה לצורכי המחקר בהתאם לתכנית המחקר שתוגש. הכוונה היא לתעדף תכנית מחקר מדויקת אשר צורכת שטח ההולם אותה ולא מעבר לכך.
58	מחקר	סעיף 4.1 – האם ניתן לקבל לעיוננו את נהלי השיפוט של המדענים הראשיים במשרדי האנרגיה והחקלאות?	אמות מידה מפורטות בפרק 5 בפניה לקבלת הצעות. בנוסף ייקבעו מדדים המשקפים עדיפות למגוון רחב ככל האפשר של גידולים, טכנולוגיות ולמגוון אזורים ותנאי גידול ואקלים. ההצעות ישפטו על פי קריטריונים של איכות ההצעה והמחקר המלווה ועל פי תבחינים נוספים שתקבע ועדת השיפוט.
59	תכנון ורשות החשמל	סעיף 4.8 – מה הפרוצדורה הצפויה מול הרשויות - רשות החשמל, מנהל התכנון ורמ"י? האם פועלים לקבלת "מסלול ירוק" מולן?	ראו תשובות לשאלות 1, 3, 21
60	קרקע	סעיף 5.1 (3) – מבוקש הסבר – "מכסת הקרקע המרבית המותרת במשבצת ישוב חקלאי למתקני אנרגיה סולרית, לפי החלטות מועצת מקרקעי ישראל ונהלי רמ"י"	ראו תשובה לשאלה 1
61	תכנון	סעיף 5.7 – מבוקש הסבר - "חיבור קצר לרשת החשמל"?	הכוונה לתוספת קו מתח שאורכו קצר (עד ק"מ' בודדים), על מנת לחבר את מתקן הניסוי האגרו וולטאי
62	רשות החשמל	נספח ד' – "אחוז שימוש עצמי" - הכוונה מהחשמל המיוצר?	במידה ומתוכננת צריכה עצמית יש לציין את האחוז שלו מהחשמל המיוצר
63	מחקר	1. אנחנו בוחנים ביצוע מע' סולארית מעל מטע חדש, שישתל לטובת המיזם. האם מטע חדש, יכול לשמש כחלקת מחקר? 2. האם ניתן להשתמש בחלקה קיימת עם עצים צעירים/מניבים, כחלקת ביקורת עבור מטע שרק נשתל לטובת המיזם – כמובן שמאותו הסוג של עצים. 3. האם יש דרישות מינימום עבור גודל חלקת הביקורת? 4. האם ניתן לחלק את חלקת המחקר (15 דונם) – למס' גידולים שונים? אם כן, מה השטח המינימלי הדרוש לגידול בודד? 5. האם תינתן עדיפות לגידול מסוג מסוים? 6. חוקר מלווה – האם יש גופים/ארגונים ספציפיים איתם יש להתקשר לצורך בחירת החוקר?	1. אין מקום להציע ניסוי מעל מטע חדש אלא מעל מטע מניב בלבד. 2. חלקת הביקורת צריכה להיות באותו גיל/מצב כמו חלקת הניסוי. 3. לא נקבע שטח מינימלי לגידול. 4. גודל החלקה מותנה בתכנית המחקר המוצעת. קיימת מגבלה של עד 15 דונם לגידול / לזן. 5. אין עדיפות שנקבעה בשלב זה. 6. ראו תשובה 13.
64	מחקר	האם מסמכי הפניה יתורגמו לאנגלית?	לא, ישנו תרגום חלקי לפניה בעמוד משרד האנרגיה באנגלית. הגשת תוכנית המחקר היא בעברית. https://www.gov.il/en/departments/news/press_030_521
65	כללי	מה הם הקריטריונים לבחירת חוקר וצוות מחקר?	על היזם לבחור חוקר/ צוות מחקר. על חוקר זה להיות מומחה הבקי ביישום החקלאי של הגידולים הנבחנים, לצורך ליווי ודיווח על הביצועים החקלאיים במתקן החלוץ עד 5 שנים מעת הקמת המתקן. כמו כן, על החוקר לעמוד בקריטריונים

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
			הרשומים בנהלי הקרן המרכזית של המדען ראשי משרד החקלאות.
66	מחקר	מה ההגדרה של חלקות ניסוי וחלקות בוחן הנזכרות בסעיף 2.6 בפניה?	חלקת ניסוי הינה חלקה הכוללת גידול חקלאי וייצור אנרגיה סולארית וחלקת הביקורת כוללת גידול חקלאי זהה לחלקת הניסוי אך איננה כוללת את מתקני ייצור האנרגיה הסולארית.
67	מחקר	בסעיף 2.9 לפניה ישנה התייחסות למימון הפרויקטים ע"י המדינה. מהו היקף המימון ומה תנאיו?	יכתב קול קורא ייעודי למימון המחקרים מבוסס על התנאים המופיעים בנהלי הקרן המרכזית של המדען ראשי של משרד החקלאות. המימון יהיה מימון מלא למחקר בלבד.
68	קרקע	בסעיף 5.1 (3) לפניה- למה לכלול את המתקן כחלק ממכסת הקרקע המרבית המותרת במשבצת יישוב חקלאי למתקני אנרגיה סולארית (על אף שהמתקן נחשב דו שימושי)?	ראו תשובה לשאלה 1
69	כללי	לפי סעיף 5.4 נאמר כי תינתן עדיפות למתקנים העושים שימוש בטכנולוגיות ישראליות. האם לצורך העניין טכנולוגיה המבוססת על קניין רוחני ממדינה זרה ומעניקה רישיון לתאגיד ישראלי לשימוש בטכנולוגיה תחשב לצורך סעיף זה כטכנולוגיה ישראלית?	לא, אך ישנו יתרון בקבלת בלעדיות על טכנולוגיה זרה
70	תכנון	בסעיף 5.7 מוזכר חיבור קצר לרשת החשמל- מה פירוש הדבר?	ראו תשובה לשאלה 61
71	כללי	היכן ניתן לפרט בהצעה בנוגע לפתרון הטכנולוגיה החדשני של המציע?	יש לפרט בנספח א- טופס הבקשה, וכן בנספח ג' תיאור המחקר
72	תכנון	האם נדרש להשיג היתרי בנייה עבור המתקנים החלוציים ואם כן, למה הוחלט שלא יינתן פטור למציעים?	ראו תשובה לשאלה 20
73	כללי	האם ישנה דרישה לאגירת האנרגיה שתיוצר ע"י המתקנים החלוציים?	לא, אין דרישה לאגור אנרגיה
74	מחקר	נזקים אפשריים לחקלאי עקב המחקר - מי יפצה את החקלאי?	המיזם יתבצע על קרקע שבה מחזיק בעל זכויות – אגודה חקלאית או בעלים פרטיים או תחנת מו"פ. בעל הזכויות הוא האחראי להגשת הבקשה. ככל שהמתקן הסולרי שיוצב מעל הגידולים החקלאיים יפגע בקרקע ו/או בגידולים החקלאיים זה סיכון שבאחריות בעל הזכויות בקרקע או נושא מוסכם בינו לבין שותפיו.
75	תכנון	האם במסגרת מתקני החלוץ כפופים לצורך באישורים מתוקף חוק התכנון והבניה / תב"ע? האם לבניית חממה יידרש היתר בניה?	ראו תשובה שאלה 20
76	תכנון	אנו סבורים כי לשם הגשמה מיטבית של מטרות הפרויקט וניצול מיטבי של השימוש הדואלי בקרקעות, נדרשת הכנת ואישור תמ"א ייחודית שתאפשר את הקמת מתקני החלוץ המתוארים במסמך הפניה ותסדיר את הנושאים התכנוניים הרלוונטיים לשם כך באופן מערכתי ולטווח ארוך, תוך קיצור משמעותי של לוחות הזמנים הנדרשים לאישור תכנית לשינוי ייעוד הקרקע או אף לויתור גורף על דרישה זו.	כך אכן נעשה - ראו תשובה לשאלות 1, 3, 20

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
77	תכנון	אנו סבורים כי אין להגביל את מיקום מתקני החלוץ למחוזות מסוימים. בהקשר הזה נציין כי באזור המרכז, שבהתאם לתמ"א 10/ד/10 לא ניתן לבצע בו את השינוי הדרוש, ישנן יוזמות חקלאיות רבות עם זני וסוגי גידולים רבים, דבר שיהווה החמצה לבחינת השפעת התקנות פאנלים סולאריים על גידולים אלה.	ראו תשובה לשאלה 3
78	קרקע	יש להסדיר באופן ברור את המתווה הקנייני מול רמ"י כך שמתקן החלוץ אשר מוגדר כדו שימוש מובהק לא יכלל בהקצאת ה-250 דונם. כמו כן, יש לשנות את יחס הדונמים המותרים במכסות התעסוקה של היישובים באופן שיותאם לאופי השימוש של המתקן ובוודאי לאור העובדה כי מדובר במתקני חלוץ בשלב ראשון (זאת לעניין סעיף 5.1.3 בפניה).	ראו תשובה לשאלות 1, 3,
79	רשות החשמל	אנו סבורים כי אופן האסדרה של מתקני חלוץ כמתואר במסמך הפניה נדרש להיות בדומה לאופן האסדרה של מתקנים אחרים בשימוש דואלי. אנו מאמינים כי השוואת אופן האסדרה ייצור תמריצים להשתתפות של יזמים ויישובים בפרויקט.	הנושא נמצא בבדיקה – יש לציין שיש מיקרים בהם אסדרת דו שימוש גם למתקני החלוץ מייצרת בעבורם עידוד ויש מיקרים שבהם אסדרה דומה כאמור אינה מתמרת, נעשית בחינה במטרה לקדם הליך זה בצורה מיטבית.
80	קרקע	נדרשת הבהרה- האם במסגרת הפרויקט קיים או עתיד להתקיים הסדר כלשהו בין משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר למול רמ"י בקשר לפרויקט (בכלל זאת, ביחס להליכים מול רמ"י הסדרים בעניין שימושים חורגים בקרקע, תשלומים ועוד)? הבהרה זו נדרשת אף ביחס לסעיף 4.9 בפניה.	ראו תשובה לשאלות 1, 3, 20
81	קרקע	במסגרת סעיף ההגדרות, הוגדר יזם כ"עוסק מורשה ו/או תאגיד הרשום בישראל. ביחס למקרקעי משבצת- אגודת הישוב החקלאי". נדרשות הבהרות בעניין זה- ראשית, האם עוסק מורשה או תאגיד רשום יכול לפתח מתקן כאמור במסמך הפניה על מקרקעי משבצת חקלאית (כלומר תאגיד שאינו אגודת היישוב החקלאי)? שנית, נא אשרו כי ניתן יהיה להסב את האישור שיינתן ליזם לחברת פרויקט ייעודית אשר תוקם לאחר החיבור לרשת החשמל.	במקרקעי משבצת חקלאית רק אגודת הישוב יכולה להגיש בקשה. בנוסף אין היא יכולה להעביר את הזכויות או להחכיר החכרת משנה.
82	רשות החשמל	האם יתאפשר שילוב המתקן החלוץ בתחמ"ש קיים? (מסמך הפניה מפנה לאמת המידה 1ט"35 עוסק בחיבור לרשת החלוקה, ואילו ההבהרה נדרשת ביחס לשילוב בתחמ"ש המחובר לרשת ההולכה)	אין צורך בסקר חיבור בשלב ההגשה. חיבור המתקן ברשת החשמל יהיה בהתאם לקבוע באמות המידה של רשות החשמל.
83	כללי	ביחס לאמור בסעיף 2.1 למסמך הפניה בדבר כך כי "היזם לא יהא רשאי לסטות מהמצג שהציג בבקשה, ללא אישור מראש ובכתב מהמדענים הראשיים במשרד האנרגיה ומשרד החקלאות", אנו סבורים	נדחה. במידה והיזם מעוניין לשנות את תוכנית הניסוי ו/או הטכנולוגיה עליו לקבל את אישור המדע"רים

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		ככלל, כי המדיניות בקשר לעניין זה צריכה להלום את השינויים הטכנולוגיים המואצים בתחום האנרגיה המתחדשת.	
84	מחקר	ביחס לסעיף 2.2 אנו סבורים שחלקות הביקורת אליהן יושבו חלקות המחקר, נדרשות להיות חלקות בהן יגודלו אותם גידולים חקלאיים אך ללא פאנלים סולאריים, וכן, חלקות בהם יותקנו אותם פאנלים סולאריים אך ללא גידולים חקלאיים.	אין צורך בחלקות בקורת סולאריות קרקעיות. לשם השוואה המבוקשת ניתן לקחת את הנתונים של סולארי קרקעי ממתקנים קיימים באזור.
85	מחקר	ביחס לסעיף 2.3 לפיו האגרונום המלווה הוא זה שיהיה אחראי על העברת הנתונים למשרד האנרגיה ומשרד החקלאות מטעם החברה בשוטף- אנו סבורים כי הדרך הנכונה לעניין העברת הנתונים למשרדים ובכלל הקשר השוטף בין המשרדים היא שהחברה היזמית עצמה היא זו שתעמוד מול המשרדים בקשר. מובן כי ככל ויידרש מידע מקצועי שבידיעתו של האגרונום המלווה, זה יובא מטעמו על ידי החברה או בשיתופה.	ראו תשובה 56.
86	תכנון	נדרשת הבהרה לגבי סעיף 2.4 למסמך הפניה לעניין המצב הסטטוטורי בשטח המבוקש- האם בבחירת ההצעות תינתן עדיפות לשטחים שבהם יש תכנית מאושרת זה מכבר?	בדיקת ישימות תכנונית תהווה תנאי לקידום הניסוי, ככל ויש תוכנית שמאפשרת ייצור סולארי, הרי מדובר בתשובה חיובית לבדיקת הישימות.
87	כללי	נדרשת הבהרה ביחס לאמור בסעיפים 2.3, 2.6 למסמך הפניה באשר לדרישה לליווי אגרונום וחוקר מלווה. נודה לפירוט והבהרות הדרישות השונות מכל אחד מן הגורמים הללו וכן- הם ניתן לאחד את הדרישות הללו לגורם אחד אשר יכול לשמש בשני הכובעים?	ראו תשובה 78.
88	כללי	במסגרת סעיף 3.1 צוין כי במקרה של אי עמידה ביעדים שהוגדרו ביחס לגידולים החקלאיים, יהיה רשאי משרד החקלאות לקבוע תקופה לשם יישום אמצעים לתיקון והתאמת המתקן לשם עמידה ביעדים הללו. בעניין זה נדרשת הבהרה- האם תינתן זכות טיעון ליזם במקרים כגון זה? ולחלופין, פירוט על אופן ביצוע הליך מתן ההוראות הנ"ל. נבהיר כי אנו סבורים כי לאור ההשקעות הכספיות ומשאבי הזמן וכוח האדם שיושקעו בפרויקט מסוג זה, יש לאפשר מתן זכות טיעון רחבה ליזמים, תוף שיתופם ושיתוף אנשי המקצוע מטעמם בהליך הנ"ל.	מקובל, תהליך שיתוף וביקורת משותף יקבע בשלב מאוחר יותר ויופיע במסמך הנחיות אגרו טכני
89	תכנון	נציין כי אנו סבורים שבמסגרת הועדה המייעצת האמורה בסעיף 4.2 למסמך הפניה נדרש לקחת חלק נציג ממנהל התכנון.	בוועדה המייעצת ישנם אנשי תכנון הן ממשרד האנרגיה והן ממשרד החקלאות והכל בהיוועצות ושיתוף מנהל התכנון
90	כללי	נדרש חיידוד באשר לגידולים אליהם מתייחס סעיף 4.7 למסמך הפניה- אנו סבורים כי	כן, ניתן להגיש מספר הצעות במיקומים שונים או זנים שונים של אותו גידול.

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		לטובת הפרויקט, יש לאפשר ליזמים להגיש מספר הצעות למתקני חלוצי במיקומים שונים או זנים שונים של אותו הגידול.	
91	מחקר	נדרשת הבהרה ביחס לסעיף 5.1.2 למסמך הפניה לעניין שטח המתקן- האם אפשרי כי בתוך שטח אחד ניתן יהיה להקים מספר מתקני חלוצי (של 15 דונם כל אחד) עם גידולים/זני גידולים שונים כנדרש?	כן, ניתן להקים בשטח אחד מספר מתקנים עם גידולים שונים.
92	כללי	ביחס לסעיף 5.4 למסמך הפניה, בו נכתב כי "תינתן עדיפות למתקנים העושים שימוש בטכנולוגיות ישראליות. לצורך זאת, יילקח בחשבון גם קניין רוחני ישראלי העומד בבסיס המיזם או באופן מוחשי והשאריתו בתוך תחומי המדינה"- אנו סבורים כי סעיף זה עלול להביא לאפליה (בפרמטר שממילא אינו פרמטר מרכזי בהקמת מתקן פוטוולטאי) של החברה ושל גורמים בינלאומיים אחרים והעברת מסר בעייתי לחברות וגופים בינ"ל אשר פועלים או מתכוונים לפעול בארץ.	הבקשה נדחית
93	כללי	נדרשת הבהרה ביחס לסעיף 5.5 למסמך הפניה בעניין אישור משרד החקלאות לנסיבות למניעת שימוש חקלאי- בעניין זה, האם ישנן נסיבות שמוכרות זה מכבר בעניין זה לצרכים אחרים בתחום החקלאות? אם כן- מהן והיכן הן מפורטות? אם ככלל, האם תפורטנה נסיבות מבעוד מועד או לאחר תקופת אי השימוש? נבהיר כי לעמדתנו ולשם מתן וודאות לגיטימית ליזם ישנה חשיבות רבה לפרט מבעוד מועד באלה מקרים תוכרנה נסיבות למניעת שימוש חקלאי וזאת לצד אפשרות לבחינת נסיבות לאחר תקופת אי שימוש במקרים המתאימים.	כפי שמצוין בסעיף 5.5 ראו תשובה 88.
94	כללי	בסעיף 5.7 נכתב כי "תינתן עדיפות למתקנים הכוללים חיבור קצר לרשת החשמל" אנו סבורים כי אין מקום לעדיפות שכזו. ראשית, מאחר ותעדוף חיבור המתקנים נעשה ממילא ע"י חח"י וזאת בהתאם לאמות המידה העוסקות בלוחות הזמנים לחיבור מתקנים. ושנית, מאחר וההגדרה "קצר" הינה לאקונית שמטבעה הינה תמיד ביחס לחיבור אחר, ונעדרת מימד אובייקטיבי, ושמכך פוגעת באינטרס לגיטימי לוודאות הנדרשת ליזם.	ראו תשובות לשאלות 38 + 61, יחד עם זאת, קריטריון אורך קו החיבור מהווה קריטריון תכנוני שיש להיות מודעים אליו, כמובן גם בשקלול קריטריונים אחרים ולכן ההערה מתקבלת בחלקה.
95	תכנון	נדרשת הבהרה ביחס לנספח ו' במסגרתו יש לציין ביחס למתקנים סולאריים במשבצת; האם קיים מתקן במשבצת היישוב בלבד ומה הסטטוס שלו; האם קיים מתקן משותף בו היישוב נוטל חלק, ומה חלקו של היישוב במתקן זה. נבקש הבהרה- מדוע נדרשים	ראו הדגשים לבדיקת הישימות בנספח ו'.

מדינת ישראל

משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
		נתונים אלה, והאם תהיה עדיפות או הפוך מכך לאחת הקטגוריות הללו?	
96	מחקר	איפה ניתן למצוא את הפורמט לתכנית המחקר?	פורמט תכנית המחקר מופיע בנספח ג' וביתר פירוט באתר המדענית של משרד החקלאות.
98	מחקר	מה המדיניות לגבי בעלות על הידע/קניין רוחני שייצבר בפיילוטים?	היזמים והחקלאים שומרים את הידע אצלם בעיקרון. אם לחוקר ישנה תרומה בידע - סביר שהוא ידרוש שידע שהוא תרם יהיה שייך למוסד המחקר בו הוא עובד. על זה תצטרכו להסכים בין החוקר לבין החקלאי והיזם. המשרדים אינם שותפים בידע.
99	רשות החשמל	האם על היזם לבדוק גם סוגיות של רשת החשמל?	לא נדרש סקר חיבור - אבל רצוי שהיזם ידע אם ניתן להתחבר במקום שהוא רוצה.
100	מחקר	מה הקריטריונים של הוועדה לאשר את השטח?	ראו תשובה לשאלה 58
101	קרקע	מה לגבי קרקעות זמניות?	ניתן להציע הצעות בקרקע משבצת בלבד ולא ניתן בקרקע זמנית.
102	תכנון	מה הכללים לשימושי התכנונית? כרגע הפניתם להוראות תמ"א 10 ד 10. האם יש צורך להציג צמידות דופן וכל יתר הכללים הנוגעים לתמ"א 10 ד 10? כמו כן מה לגבי קרקעות שאינן של רמ"י? למשל קרקעות של משרד השיכון? או קרקעות שאינן משבצת חקלאית?	ראו הדגשים לבדיקת השימושי בנספח ו'. ניתן להציע הצעות בקרקע משבצת בניהול רמ"י או בקרקע פרטית או בקרקע של תחנת מו"פ או תחנת מחקר חקלאית.
103	כללי	האם החוקר חייב להיות נפרד מהאגרונום?	ראו תשובה 45
104	כללי	האם חברה ישראלית בעלת רישיון לשימוש בטכנולוגיה זרה תיחשב כטכנולוגיה ישראלית?	ראו תשובה לשאלה 62
105	קרקע	האם ניתן לעשות פיילוט על קרקעות החכורות על ידי חברות חקלאיות ובעלות מומחיות חקלאית מקצועית	ניתן להציע הצעות בקרקע משבצת בלבד ולא ניתן בקרקע בחוזה חכירה אחר.
106	תכנון	אז אם מצד אחד מאפשרים במרכז ומצד שני ניתן להפוך לקרקעי ככל שהיזם ייכשל - כיצד זה מסתדר עם תמא 1?	קידום המו"פ הינו כחלק מתמ"א חדשה שתעסוק רק במו"פ שיוכל לשמש למחקר של מתקן אגרו וולטאי
107	קרקע	האם ניתן לעשות פיילוט בחלקה א	לא ניתן. בחלקת המגורים ניתן לעשות פיילוט בהתאם לכללים של מכסת בינוי לפל"ח.
108	כללי	האם יש הגדרה אילו סוגי גידולים צריכים להיות? האם רק שדה פתוח ומטעים? האם גם חממות?	אין הגבלה על סוג הגידולים. כוונת שני המשרדים הינה לבחון דו שימוש במתקנים אגרו וולטאיים. יחד עם זאת ניתן להגיש הצעה לבחינת דו שימוש על גבי חממה וככל שיימצא שהבקשה משרתת את בחינת המתקנים האגרו וולטאיים היא תישקל בחיוב.
109	כללי	האם ניתן להקים מתקן חלוץ על שטחים שיש בהם מבני חממות/בתי רשת בשילוב עם המתקן הסולארי?	כן, ראו שאלה 108
110	כללי	מה קורה בשנת שמיטה?	בשנת שמיטה ניתן להמשיך בגידול בהיתר מכירה. מתקנים אגרו וולטאיים מעל מטעים יוכלו להיבחן מעל מטעים קיימים ומניבים. על כל הגידולים והפעולות החקלאיות יחולו ההלכות שנקבעו בשנת השמיטה ואין בהם לעכב או למנוע את תחילת המחקר. https://www.moag.gov.il/yhidotmisrad/hashkaot/shmita/Pages/default.aspx
111	רשות החשמל	האם בסוף הפיילוט המתקן יוכל להישאר וימשיך לקבל את התעריף?	ראו תשובה לשאלה 52

מדינת ישראל
משרד האנרגיה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר

מס	סיווג	שאלה	תשובה
112	מחקר	האם בגידולי ירקות ניתן לעשות פיילוט קצר מ5 שנים - נניח 3?	כן. אנו מעריכים כי תקופת המחקר תנוע בין 2 – 5 שנים.
113	מחקר	מה צריך להיות גודל חלקת הביקורת?	גודל חלקת הביקורת יקבע בהצעת המחקר
114	קרקע	האם קרקעות חקלאיות בחוזה מתחדש כל 3 שנים מול רמ"י (גידולים עונתיים) מתאימות לפרויקטים אגרוולטאי?	לא

החלטת ועדת משנה

מספר החלטה : 926	מועד החלטה : 03/06/2021
נושא : תנאי עסקת מתקן חלוץ (פיילוט) לבחינת שימוש אגרו - וולטאי - מעודכן	

תנאי העסקה המובאים לאישור הינם התנאים הרלוונטיים לעסקות מתקני חלוץ (פיילוט), בהיותן כאלה, בלבד. תנאים אלה אינם התנאים שיובאו לדיון בפני המועצה כמדיניות כללית לעסקות אגרו – וולטאי, עם התקדמות הפיילוט.

התנאים לעסקת הפיילוט יהיו כדלקמן:

1. העסקה תעשה במשבצת של ישוב חקלאי.
2. העסקה תערך לאגודת הישוב החקלאי ולא תגרע ממשבצת הישוב. אין אפשרות להחזרת משנה.
3. תקופת החכירה תהא תואמת לתקופת הרישיון + תקופת הקמה ופירוק המתקנים.
4. עסקת מתקן חלוץ תעשה רק לישוב אשר נתונה לו מכסת סולארי ותבוא במניין מכסה זו. ככל שתקבל החלטת מדיניות שונה לגבי אגרו – וולטאי, היא שתחול.
5. העסקה לא תספר למכסת התעסוקה.
6. לא תידרש השבת שטח זמני / עודף.
7. התשלום יהיה בהתאם להחלטות המועצה ובהתאם להליך קביעת התעריף ע"י רשות החשמל.
8. במסגרת התנאים המיוחדים יובהר כי כללי המכסה לאגרו – וולטאי, ככל שייקבעו, יחולו על המיזם. במקרה בו ימצא כי המיזם אינו מיזם אגרו – וולטאי, בין אם בשל אי הצלחת המחקר ובין אם בשל השימוש בפועל, תוסב העסקה לעסקת מיזם קרקעי מבחינת כלל התנאים ובכלל זה מכסות ותנאי תשלום אך למעט תנאי השבת הקרקע. הסבת העסקה לעסקת מיזם קרקעי כפופה להסדרה תכנונית מתאימה בתוכנית מאושרת.
9. עסקה תהיה בהתאם לנוהלי הרשות הרגילים לרבות הגדרת משבצת קבע והסדרת השימושים החורגים / הגעה למתווה הסדרה, ככל שקיימים.

בתאריך 03/06/2021 סוכם :

הועדה מאשרת את הבקשה.